

Beleidsplan protestantse gemeente Hantum c.a.

voor de periode 2023 – 2027

voor de vier dorpen:

Hantum, Hantumhuizen, Hantumeruitburen, Hiaure.

Protestantse Gemeente
Hantum c.a.

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	blz. 03
Wie, wat en waar is de Protestantse Gemeente Hantum c.a.?	blz. 04
De kerkgemeenschap als organisatie	blz. 05
Cultuur van de Protestantse Gemeente Hantum.....	blz. 06
Kenmerken van de Protestantse gemeente Hantum c.a.	blz. 07
Bezinning eredienst.....	blz. 08
Profiel en visie van de Protestantse gemeente Hantum.....	blz. 09
Doelstelling van de Protestantse Gemeente Hantum.....	blz. 10
Vier punten om die doelen te realiseren	blz. 11
Recente en nieuwe ontwikkelingen	blz. 12
Evalueren en waar nodig bijstellen.	blz. 12

Inleiding

De Protestantse Gemeente Hantum c.a.¹ (in het vervolg PGH) maakt onderdeel uit van de Protestantse Kerk Nederland. De PGH is ontstaan uit de fusie van de hervormde gemeenten en gereformeerde kerken van de dorpen Hantum, Hantumhuizen, Hantumeruitburen en Hiaure. De fusie werd officieel bekrachtigd op 1 januari 1993. Vanaf dat moment draagt deze gemeente de naam: Protestantse Gemeente Hantum c.a.

De gemeente heeft een beleidsplan nodig. Het laatste beleidsplan werd aanvankelijk gemaakt voor de periode van 2018-2022. Het behield onveranderd zijn geldigheid tot nu toe. Bij het opstellen van dit nieuwe beleidsplan voor de periode 2023-2027 is gekeken naar het vorige beleidsplan, naar de huidige situatie én naar de toekomstverwachtingen. Daar zitten soms kleine, soms grotere verschillen tussen, waaruit blijkt dat dit een levende gemeente is.

Dit nieuwe beleidsplan is opgebouwd uit een (geografische) beschrijving van de PG Hantum c.a., een overzicht van de organisatie, kenmerken van de gemeente, profiel en visie, doelstellingen, de belangrijkste punten van aanpassen, mogelijke verbeteringen voor de komende vier jaar, de oproep tot een 2 jaarlijkse evaluatie en tot slot leest u over de vele programma's, de diverse activiteiten en de daar bij behorende werkplannen waarmee de PG Hantum c.a. dit beleidsplan hoopt te realiseren.

Redactie:

Johan Dijkstra
Anja Dijkstra-de Haan
Wiebe Feddema
Jelle Douwe Miedema
Hille Postma

¹ c.a. is de afkorting van *Cum annexis* en betekent "wat er bij hoort"

Wie, wat en waar is de Protestantse Gemeente Hantum c.a.

De PGH omvat de dorpen Hantum, Hantumhuizen, Hantumeruitburen en Hiaure en de tussenliggende gebieden, gelegen in de burgerlijke gemeente Noardeast Fryslân. Het is een plattelandsgemeenschap met een agrarisch karakter. In alle vier dorpen en de tussenliggende gebieden is de onderlinge verbondenheid van oudsher sterk te noemen. De kerkelijke gemeenschappen en het geloof waren daarin eeuwenlang een sterke drijfveer en stimulans. Dat is de laatste decennia veranderd. De gemeenschap waartoe men behoort krijgt steeds minder betekenis. Onder andere omdat de duidelijk herkenbare “zuilen” in onze samenleving - protestants, katholiek, socialistisch, liberaal enz. - meer en meer oplossen. Met de individualisering komt een groeiend onafhankelijkheidsgevoel tot leven. Daar waar men voorheen op elkaar was aangewezen kan de mens nu alleen staande houden, we redden ons zelf, doen wat we wensen en willen en kunnen dat alleen. De kerk, het geloof, de gemeenschap en de naaste worden daarbij steeds minder nodig geacht. Voor velen zijn de “oude normen en waarden” minder nodig en daardoor niet of minder interessant. Zie daar een maatschappelijk en sociaal complex gebeuren waar de PGH zeker ook mee te maken heeft.

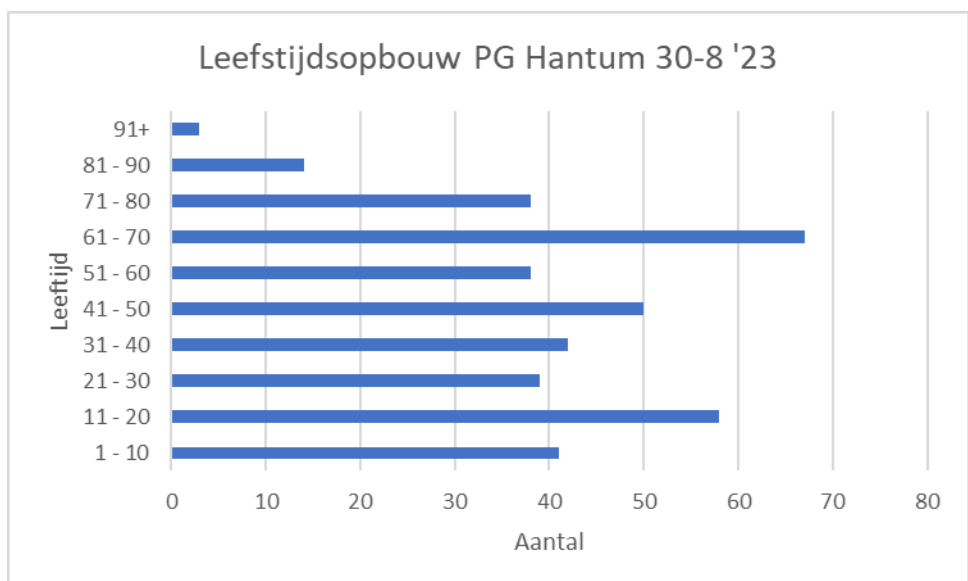
Vroeger had elk dorp een eigen gemeenschap en een eigen kerk, nu is de Nicolaaskerk in Hantum de enige officiële kerk. Van de andere 3 kerkgebouwen is die van Hantumhuizen (Fennewei) verkocht, die van Hantumhuizen (Wierumerwei) ondergebracht in de stichting “âlde Fryske tsjerken” en die van Hiaure op 2 juli 1999 opgenomen in de stichting “Vrienden van de kerk van Hiaure”.

De PGH bestaat uit 390 personen (LRP 30-8-2023).

Daarvan zijn 212 personen van het mannelijk - en 178 personen van het vrouwelijk geslacht.

Er zijn 131 belijdende leden, 186 doopleden, 73 personen zijn als vriend of gezinslid geregistreerd. De opbouw in leeftijd vindt u in de tabel hieronder.

Leeftijd	Aantal	
1 - 10	41	11%
11 - 20	58	15%
21 - 30	39	10%
31 - 40	42	11%
41 - 50	50	13%
51 - 60	38	10%
61 - 70	67	17%
71 - 80	38	10%
81 - 90	14	4%
91+	3	1%

De leeftijdsopbouw per 10-tal jaren is evenredig verdeeld. In verhouding zijn er weinig 80+'ers, veel 60'ers en ook veel 10'ers.

De kerkgemeenschap als organisatie

De organisatie bestaat uit een kerkenraad en een moderamen. Het moderamen bestaat uit de voorzitter van de kerkenraad, een afgevaardigde van de diaconie, een afgevaardigde van de kerkrentmeesters, de 1e scriba en voorganger. Het moderamen bereidt de vergaderingen van de kerkenraad voor.

De kerkenraad bestaat uit alle aanwezige ambtsdragers en is verantwoordelijk voor het algehele beleid van de PGH en de beslissingen die daarvoor genomen moeten worden. Het moderamen kan in de zomermaanden beslissingen nemen als er geen uitstel van handelen mogelijk is.

De kerkenraad stelt, voor het beroepen of zoeken van een predikant of kerkelijk werker, een beroepingscommissie samen. De kerkenraad zoekt en benoemt de nodige ambtsdragers.

Binnen de kerkenraad hebben de ouderlingen, ouderling – kerkrentmeesters en diakenen elk een eigen verantwoordelijkheid die gerelateerd is aan het genoemde ambt zoals omschreven in de kerkorde. Elk van die ambt-groepen brengen eventuele voorstellen tot wijzigingen van beleid in de kerkenraad. Op de kerkenraadvergadering worden die voorstellen besproken en gezamenlijk vastgesteld of afgekeurd.

De ouderlingen zijn verantwoordelijk voor de pastorale zorg in de breedst mogelijke zijn van het woord. Samen met de voorganger vormen zij het consistorie (ook wel ouderlingenberaad genoemd), waar onderwerpen van pastorale aard die spelen in de gemeente worden besproken.

De kerkrentmeesters stellen de begrotingen en jaarrekeningen op van het levend- en het vaste geld. Deze begrotingen en rekeningen worden door de kerkenraad bij vergadering bekrachtigd. Naast ouderling-kerkrentmeesters zijn er ook niet-ouderling kerkrentmeesters. Zij bekleden geen ambt en hebben geen stem in de kerkenraad. Verder worden ze als gelijken beschouwd.

De diaconie zal de barmhartige liefde en de delende hand van Jezus willen zijn. Dit krijgt gestalte door collectes te innen om zo mede de nood van mensen dichtbij of waar ook ter wereld, zo goed als mogelijk de lenigen.

De PGH is verdeeld in 4 wijken met elk een “eigen” ouderling en diaken. Overkoepelend is er één kerkelijk werker.

Ouderlingen, diakenen, kerkrentmeesters, kerkenraad en moderamen vergaderen elk aan de hand van een algemeen rooster dat door de scriba wordt gemaakt en door de kerkenraad wordt goedgekeurd.

Een groep van ruim 80 personen doet op één of andere wijze vrijwilligerswerk binnen de gemeente. Deze enthousiaste groep gemeenteleden willen met eigen talenten en inzet vorm geven aan een open, betrokken en eigentijdse manier van geloven. In vieringen, catechese, kringenwerk en pastoraat hoopt men met elkaar dienstbaar te zijn aan de opbouw van onze gemeente.

Cultuur van de Protestantse Gemeente Hantum

(Cultuur = Al die dingen die mensen denken, doen en hebben: gewoonten en gebruiken, godsdienst, normen en waarden, bestaanswijze, muziek, voorwerpen, bouwwerken, kunst, enz.)

De ontwikkelingen van de PGH wijkt niet af van de landelijke trend.

Het ledenaantal loopt langzaam terug, en het wordt minder vanzelfsprekend dat gemeenteleden regelmatig de eredienst bezoeken. Mensen die nieuw in de omgeving van de PGH komen wonen zijn of worden niet vanzelfsprekend lid van de kerk. Kinderen die geboren worden, worden niet standaard gedoopt. Zowel leden als niet leden van de PGH, zoeken de geestelijke voeding ook buiten de plaatselijke gemeente.

De eerder genoemde ontkerkelijking en de hier bovengenoemde situatie dwingt de kerk steeds opnieuw na te denken over het doel en de koers van de kerk. Hoe zijn wij als plaatselijke gemeente het Lichaam van Christus, hoe blijven we in een wereld met al haar ontwikkelingen een Lichtend Licht en een zoutend zout?

Zeker is het pogen van de PGH dat zij een kerk wil zijn die de onafhankelijke, onvergankelijke, barmhartige en reddende liefde van Christus wil blijven verkondigen. Een gemeente die Gods Woord wil blijven verkondigen, hoe snel en radicaal de wereld soms ook veranderd. Daarmee staan we in een eeuwenoude traditie. Daarbij gaat niet om de traditie zélf maar om de inhoud van die traditie. De opdracht dat Jezus Christus de onveranderlijke is, Hij heeft de wereld en de mens lief. (Joh 3:16)

Kenmerken van de Protestantse gemeente Hantum c.a.

De eredienst wordt als belangrijk ervaren in de gemeente. Aan de hand van de eredienst kunnen verschillende kenmerken van de gemeente benoemd worden.

Per zondag is er tenminste één kerkdienst, soms ook een extra avonddienst. De diensten worden gehouden in de Nicolaaskerk te Hantum. Vier keer per jaar wordt er, in samenwerking met het Frysk Oecumenysk Wurkferbân Dongeradeel, een Friese dienst gehouden in de “Sint Annakerk” in Hantumhuizen.

De PGH heeft, algemeen gezien, het klassiek gereformeerde profiel. Centraal staat de woordverkondiging. Het Bijbelwoord laat mensen hun nood (de zonde) kennen, maar ook hoe zij daaruit verlost kunnen worden door het werk van Christus. Ook de heiliging van het leven is belangrijk: de geboden gelden als leefregel.

Daarnaast is het oecumenische profiel is ook zichtbaar in de gemeente: kenmerkend daarvoor zijn de Fryske diensten in samenwerking met het FOWD. En er worden zo nu en dan Vespers georganiseerd en jaarlijks komt de wereldgebedsdienst terug. Het oecumenische profiel is ook te zien aan het gebruik van de Paaskaars, de liturgische kleden en de liturgische schikkingen bij de kerkelijke feesten.

De laatste jaren is er ruimte en voorkeur voor het evangelische profiel. Daar ligt de nadruk meer op persoonlijke ervaring en bekering. Het hebben van een persoonlijke relatie met God in de ontmoeting met Jezus Christus. In de eredienst uit zich dit door opwekkingsliederen te zingen.

In de eredienst wordt gebruik gemaakt van het in 2013 uitgebrachte liedboek: Liedboek, Zingen en bidden in huis en kerk, en daarnaast van de Evangelische liedbundel, liederen uit de opwekkingsbundel en een luisterlied. De samenzang wordt meestal begeleid door het orgel, maar soms ook door een gelegenheidsband of een keyboard.

Bezinning eredienst

Het ontstaan van de landelijke PKN en het gebruik van het nieuwe liedboek zorgt voor het meer samensmelten van de oorspronkelijke bloedgroepen van Hervormd en Gereformeerd in een algemeen PKN-profiel. De terugloop in kerkgang die versneld werd door de coronaperiode heeft bezinning op de eredienst veroorzaakt. Er zijn in het seizoen 2022-2023 gesprekken geweest over de eredienst van de toekomst. Deze gesprekken hebben naar boven gehaald wat belangrijk wordt gevonden in de gemeente. Vanuit die gesprekken komt naast het belang van de ontmoeting met God en het Woord centraal ook het belang van de onderlinge ontmoeting naar voren. En vanuit die ontmoeting het delen van het geloof. Daarin is er ruimte voor de verscheidenheid in elkaars geloofsbeleving.

“Een lichaam bestaat dus uit veel delen, en al die delen zijn verschillend. Want als ze allemaal hetzelfde waren, zouden ze nooit met elkaar één lichaam kunnen vormen”. (1 Korinthe 12: 19-20 BGT)

De PGH is een gemeente die staat in de lange traditie waarin mensen hun geloof voeden, beleven en vorm willen geven in hun dagelijks leven. Hoe verschillend soms ook, ze leeft in de verwachting van het verbond dat God met Israël sloot (Ex. 20:1-17). Ze ziet Jezus Christus als Redder der mensen. Door Zijn kruisiging, sterven én opstanding werd Jezus dé Weg, dé Deur en hét Licht voor de nieuwe wereld die voorgoed gestalte zal krijgen wanneer op God 's tijd aarde en hemel één worden. Jezus' liefdevol willen en werken vindt door de Heilige Geest voeding en inspiratie in de harten van miljoenen mensen. Door de Heilige Geest kan en wil ook deze gemeente Zijn navolger zijn.

In de vieringen (o.a. kerkdiensten) en in het vele vrijwilligerswerk worden de vele gaven en talenten gebruikt om vreugde en dank te laten doorklinken (1 Cor. 12: 1-11).

Door betrokkenheid op elkaar wil de gemeente opkomen voor mensen in hun kwetsbaarheid, in de eigen gemeente, in de directe omgeving alsook daarbuiten. Hierin spelen het pastoraat en diaconaat een grote rol. Er is veel aandacht voor het pastoraat. De PGH wil hiermee Gods barmhartige liefde en de bewogenheid van Christus Jezus, als een levende werkelijkheid zichtbaar maken.

Tegelijk is er evenals bij veel andere kerkelijke gemeenschappen, de algemene verzakelijking, terugloop van het ledenaantal en verminderende betrokkenheid van sommige gemeenteleden voelbaar. Daarom worden vele vormen van ontmoeting extra gestimuleerd. Zo is er in de gemeente een groot aanbod van samenkomen, activiteiten voor overdracht en vorming, voor jong en oud en iedereen daartussen. Verderop worden de meeste activiteiten verder uitgelegd.

Profiel en Visie van de Protestantse Gemeente Hantum

De protestantse gemeente van Hantum c.a. is een geloofsgemeenschap...

- Die zich kenmerkt door een veelzijdige geloofsbeleving en uiteenlopende geloofsuitingen.
- Van mensen die proberen God te eren in navolging van Jezus Christus, geïnspireerd door de Heilige Geest.
- Waarvan een deel zich met voorliefde richt op een meer evangelische beleving. Dit manifesteert zich in het willen zingen van evangelische liederen. Men ziet de Bijbel als het onfeilbaar Woord van God. Naast de majesteit van Jezus als Gods Zoon wordt de werking van de Heilige Geest door hen als onmisbaar ervaren.
- Waar tenminste eenmaal per zondag een eredienst wordt gehouden. Soms zijn er extra avonddiensten.
- Die met elkaar in gesprek willen zijn en blijven en wegen zoeken om het geloof te verdiepen, uit te dragen en te delen met mensen binnen de kerk en daarbuiten.
- Waarin er pastoraat is voor alle leden. Hierdoor mogen we leren dat we bij crisissituaties Gods troost, kracht, wijsheid en genade mogen en kunnen ervaren.
- Die te midden van andere geloofsgemeenschappen en de samenleving de vrijmoedigheid heeft om het getuigenis van Jezus Christus te verkondigen en die de moed heeft daarbij te luisteren naar anderen.
- Die missionair wil zijn. Dat betekent dat we elkaar nodig hebben en ons dienend opstellen voor anderen. Dat we als gemeente er willen zijn voor mensen die extra steun, bemoediging en meeleven nodig hebben ook wanneer zij geen lid zijn van PGH.
- Die probeert Gods Boodschap en de liefde van Jezus Christus te delen met oud en jong, gemeente breed! Het evangelie zichtbaar wil maken voor elkaar en voor de wereld om ons heen. Daarmee zijn we navolgers van Jezus Christus.

Doelstelling van de Protestantse Gemeente Hantum

De PGH wil een enthousiaste gemeente zijn met oog voor de mensen om zich heen. We kijken naar ons zelf, naar ons dorp en naar de wereld om ons heen. Door geloof, hoop en liefde wil zij toekomstperspectief bieden aan haar eigen bestaan en vooral ook... moed houden om door te gaan. Zij wil een gemeente zijn die in beweging is en daarmee bewust kiest voor voortgang op de weg die God ons, in Jezus Christus, wijst.

Geloof

De PGH hoopt meerdere generaties te kunnen aanspreken in kerkdiensten en andere activiteiten. Geloofsoverdracht en ruimte voor bezinning en geloofsverdieping zijn hierbij belangrijk. Gevoel voor traditie (in de vieringen) mag vernieuwing niet in de weg staan. Een traditie leeft bij de gratie van vernieuwing. Een mooi citaat van Mahler (vrij vertaald): Traditie is het doorgeven van het vuur, niet het aanbidden van de as.

Hoop

De vergrijzing en terugloop van leden zijn ontwikkelingen die de PGH niet uit de weg wil gaan maar er op moet reageren. De PGH wil zich echter niet concentreren op het in stand houden van een kerk die praktisch niet haalbaar is, maar wil werken aan het creëren van een levende gemeenschap. "Minder" kan op deze manier "meer" worden. Het creëren van een goede sfeer in de kerkelijke organisatie en dit uitstralen naar buiten kan voor zowel leden als niet-leden de drempel verlagen.

Liefde

Als getuige van Gods liefde ziet de PGH de zorg voor de ander als een opdracht: zonder diaconie en pastoraat geen kerk! Deze zorg mag niet beperkt blijven tot de eigen gemeente. Geen muren bouwen maar focussen. Het is belangrijk de kwetsbaarheid en eindigheid van het leven serieus te nemen en daar oog voor te hebben.

1 Korintiërs 13: 13, hier schrijft Paulus:

Ons resten geloof, hoop en liefde, deze drie, maar de grootste daarvan is de liefde.

Vier punten om die doelen te realiseren

Het beleid van de PGH is de komende jaren gericht op zo veel als mogelijk het borgen van de continuïteit van de Protestantse Gemeente Hantum c.a. middels de volgende doelen op vier concrete gebieden.

a) **Kerkelijke betrokkenheid: Jong en oud voelen zich blijvend betrokken bij de kerk-gemeenschap.**

Naast de eredienst is er voor bijna alle leeftijdsgroepen keuze uit een veelheid aan aanbod van verschillende vormen van ontmoeting. De verschillende vormings- en toerustingsgroepen: Groeigroep, leerhuis, Open deurgroep, Jobinder-groep, ontmoetingsavonden, koffiedrinken, (belijdenis)catechese, jeugdclubs en zondagschool en -club, music meetup. Blijven aansluiten op de beleefwereld van de verschillende doelgroepen is hier de uitdaging om de continuïteit te behouden. Dit kan door in contact te blijven, mensen actief uitnodigen en te putten uit de rijkdom van de christelijke traditie waarmee ingespeeld wordt op de actualiteit.

Aandachtspunt hier is ook communicatie: hoe informeer je de gemeente in deze digitale tijd en hoe nodig je mensen uit.

b) **Eredienst: Hjr wol ik by wêze!** Naast de bestaande eredienst is er bezinning op de eredienst fan de takomst. De komende jaren wordt er in plaats van de reguliere dienst (beginnend met vier keer per jaar) een andere dienst gehouden. Uitdaging is om dit een dienst te laten zijn waarvan mensen zeggen: dêr wol ik by wêze! In deze diensten:

- a. Worden mensen welkom geheten,
- b. Is er ruimte voor ontmoeting in de dienst
- c. Later beginnen met de dienst
- d. Hebben kinderen een plek
- e. Begrijpelijke taal,
- f. Worden liederen zo mogelijk begeleid door lokale muzikanten of een band.
- g. Eigen autonomie als PG Hantum, gemeente van Christus en niet alleen van PKN.
- h. Voor experimentele diensten mogelijk samenwerking met andere gemeentes.

Deze verkenning zal praktisch worden uitgevoerd door te experimenteren met bovenstaande uitdagingen. De dienst kan op een andere locatie plaatsvinden, in samenwerking met een andere gemeente zijn (waarbij de dienst in Hantum dan vervalt), op een ander tijdstip zijn en een heel andere invulling hebben: Vesper, praise, pelgrimage.

c) **Samenwerken.** PGH is onderdeel van een samenwerkingsverband van gemeentes in de regio. Regelmatig wordt gezamenlijk overleg gevoerd met ambtsdragers uit dit samenwerkingsverband. Onderlinge ontmoeting en bemoediging staat daarbij centraal. Je weet van elkaar wat er speelt. Hieruit is een regio-gespreksgroep ontstaan. Vanuit het samenwerkingsverband zijn er mogelijkheden waarbij krachten gebundeld kunnen worden in het elkaar ondersteunen als gemeenten.

d) **De financiën.** Een gezond financieel draagvlak is onontbeerlijk voor de gemeente. De rentmeesters hebben de zaken goed en strak op orde. Er is geen overvloed en ook is er sprake van krimpende reserves. Aandacht voor geefgedrag is nodig, de gemeente dragen we samen, ook financieel. KRM gaan de uitdaging aan om investeringen te richten op het welzijn van de gemeente: vrijwilligersavond, startzondagen, pastoraat en een ruimtes voor jongeren. Investeringen in gebouwen blijven nodig om het onderhoud op peil te houden of te brengen, ook dit staat ten dienst aan de gemeente.

Recente en nieuwe ontwikkelingen van de Protestantse Gemeente Hantum

- De PGH heeft een eigen website en een app-groep.
Die communiceert simultaan met de website van het dorp.
Dit zou kunnen leiden tot een nóg betere onderlinge band tussen kerk en dorp.
- Eens in de twee jaar is er een dorpsfeest dat wordt afgesloten met een kerkdienst in de feesttent. Daar zijn geen “drempels”.
- De PGH heeft samen met de buurgemeente Raard – Foudgum samenwerkende kerkelijke activiteiten ontwikkeld die goed in de smaak vallen. Geprobeerd wordt om meer van zulke activiteiten te organiseren.
- Start- en slotzondagen worden door veel gemeenteleden bezocht en worden als een feestelijk evenement gezien. Veel mensen bijeen geeft een sterk saamhorigheidsgevoel.
- De “groothuisbezoeken” worden nu iets anders georganiseerd. Dat geeft een bescheiden groei aan dit fenomeen. Elkaar op zoeken om te praten over geloof, gezin, kerk en wereld.
- Er wordt, soms actief, soms financieel, ondersteunend meegewerkt aan de activiteiten van de voedselbank in de nabije omgeving. De kerk laat zich op verschillende wijzen “zien”, vooral ook praktisch.
- De diaconie en andere vrijwilligers bieden letterlijk “actief” de helpende hand bij de stichting “Steunpunt” die mensen daadwerkelijk helpen bij klussen.
- Er is eens in het jaar een “Oecumenische Dienst”
- Er is eens p. jaar een “Zendingsdienst” die druk wordt bezocht.
- Voorgangers en pastores hebben vier keer per jaar overleg in de regionale werkkring.
- Het jeugd- en jongerenwerk draait goed.
- Waar mogelijk zullen er meer en andere activiteiten opstarten wanneer die passen in dit beleidsplan of die het plan verrijken of inspireren.

Evalueren en waar nodig bijstellen

De kerkenraad zal zo nodig elke vier jaar het beleidsplan vernieuwen en aanpassen. Jaarlijks of twee – jaarlijks zal de kerkenraad in samenspraak met de diverse binnenkerkelijke organisaties of raden de voortgang van de in het beleidsplan genoemde aandachtspunten evalueren. Indien nodig wordt het beleidsplan dan bijgesteld.